

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Főm. u. 6-7. Telefon: 180-400, 300-400
A szerkesztést és kiadást a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ő l d i h i r e k

1962. október 10.

bb 1. a magyar történelem képeskönyve - rembrandt - masolino
és róma - szőnyi istván-album - új művészettörténeti kiadványok
1962. október 10.
i fe/gk/m/sr

az év utolsó negyedében számos értékes művészettörténeti kiadvány kerül az olvasók kezébe. ezek között is nagy érdeklődésre tarthat számot „a magyar történelem képeskönyve... több-éves tudományos munka előzte meg a könyv szerkesztését, amely a magyar történelem nagyjait, kimagasló személyeit és a magyar nép történelmi eseményeit illusztrálja képzőművészeti alkotásokkal.

masolino és róma címmel könyvalakban lát napvilágot vayer lajos egyetemi tanárnak, a művészettörténeti tudományok doktorának disszertációja. többszáz kép egészíti ki a 15. századbeli firenzei mester életművéről szóló tanulmányt.

a művészet kincsei sorozatban addig megjelent csontváry-, derkovits-, munkácsy- és domanovszky-album e hónapokban a szőnyi istván-albummal egészül ki. a végvári lajos művészettörténész szövegével ellátott albumban 24 színes reprodukciót talál az érdeklődő. a népszerű művészet kiskönyvtára sorozatban lyka károly művészettörténész tanulmányával jelenik meg a rembrandt-füzet, oelmacher anna pedig fényes adolfról írt kis könyvet. második kiadásban kerül a könyvesboltokba a tiziano. a művészet forrásai sorozatban előkészületben van „székely bertalan művészeti írásai,, és burov szöveg esztéta ,,a művészet esztétikai lényege,, című könyv./mti/

...-

bb 2. az ifju művészek is segítik a fiatalok esztétikai nevelését

i lv/tm/m/sr

1962. október 10.

a fővárosban a fiatal művészek klubjának tagjai szoros kapcsolatot tartanak a budapesti kisz-szervezetekkel. az ifju zeneművészek például rendszeresen eljárnak a gyárak művelődési otthonaiba, látogatják a középiskolai kisz-szervezeteket és előadásokon ismertetik a zenetörténet egyes fejezeteit, a klasszikus zeneszerzők életét és legszebb alkotásait. a középiskolai zenei szakkörökbe is eljárnak, és segítik a tanulók esztétikai nevelését. /folyt. köv./

- 1 -

MQ

bb 2. /az ifju ... 1. folyt./ m

példájukra most a fiatal művészek klubjába tömörült más művészeti ágak képviselői is elhatározták, hogy a jövőben újpesten, csepelen és angyalföldön irodalmi esteket, író-olvasó találkozókat kisebb tárlatokat és bemutatókat rendeznek. /mti/

...-

bb 5. régi épületben új üzem - huszezer orsós fonódával gyarapszik a goldberger textilművek

1 sz/tr/m/vg

1962. október 10.

az utóbbi években csökkent a vastag pamutfehérnemű és a flanel -félék kereslete, ugyanakkor több kötöttholmit és finomabb különleges kikészítésű pamutárut vásárol a lakosság. ez a jelenség egyébként nemcsak hazánkban, hanem világszerte tapasztalható. a vásárlók igényeit figyelembe véve határozta el a könnyűipari minisztérium pamutipari igazgatósága, hogy a vastag fonalakat előállító vigogne fonódát a goldberger textilművekben megszüntetik és gépeit két másik gyárba vonják össze. a vigogne fonódák átszervezése már megtörtént és a goldberger textilművekben felszabadult régi épületben most új, huszezer orsós finomfonódát rendeznek be. a fonó 2-ben - így nevezik az új üzemet - a tervek szerint évente 65 tonna fonalat gyártanak majd. az épületátalakítások és a gépszerezések már folynak. a negyedik negyedévben a részleges termelést is megkezdik, de teljes kapacitással csak a jövő év végén dolgozik majd a fonó 2.

az új tisztító, előfonó és gyűrűsfonó gépei az ndk-ból érkeznek, a kártológép szovjet gyártmány, a fésülőgépeket pedig angliából vásárolják. a fésülőgépek lehetővé teszik, hogy a legfinomabb, legvékonyabb fonalakat is gyárthassák és így új cikket hozzon majd forgalomba a goldberger textilművek. /mti/

...-

- 2 -

bb.4. már a jövő évi tervekről, feladatokról tárgyalnak a budapesti tanácsok - nagyarányú tömb- és sortatarozást terveznek angyalföldön - csaknem ötven millió forinttal gazdálkodik jövőre a kispesti tanács

i/zs/a sr

1962. október 10.

az elmúlt napokban több budapesti kerületi tanács végrehajtó bizottsága foglalkozott a különböző szakterületek 1963.évi

feladataival, a jövő évi költségvetés tervezetével. angyalföldön például a tanács vezetői az 1963.évi tatarozások programját állították össze, vitatták meg. a nagy munkáskerületben a következő évben előreláthatólag mintegy 90 millió forintot fordítanak a házak szépítésére, rendbehozatalára. a most jóváhagyott címjegyzék - amelyen természetesen még lehetnek kisebb-nagyobb változások - összesen 49 lakóépület tatarozását írja elő.

a felújításra szánt pénz nagyrészt tömb- és sortatarozásokra költi a tanács. a balzac utcában például négy, a hegedűs gyula utcában 16, a visegrádi utcában hat, a sziget utcában négy, a váci uton és a lehel uton 2-2 épület teljes felújítását tervezik. a jövő évi programban szerepel több lakóniz központi fűtőberendezésének átépítése, rendbehozatala, s a pozsonyi ut 38, 40, 42, 44-46, 48 és 52 számú házak bekapcsolása a távfűtésbe. bevezetik a távfűtést a szent istván park 35, és az az újpesti rakpart 29, számú házakba is; további 14 lakóházban pedig kijavítják, megfiatalítják a gyakran elromló felvonókat.

a kispesti iskolák, óvodák, bölcsődék, egészségügyi, művelődési és egyéb intézmények zavartalan működtetésére 1963-ban csaknem 50 millió forintot fordít a 19. kerületi tanács. a költségvetési tervezet - amelyet a végrehajtó bizottság legutóbbi ülésén megvitatott és jóváhagyott, - különösen egészségügyi és kulturális célokra irányoz elő tekintélyes összegeket. 1963-ban javítják a kispesti szakrendeléseken a gyógyszerellátást s a tüdőszűrő állomás munkába állításával megkezdik a kerület lakóinak rendszeres vizsgálatát. az ideánál csaknem egymillió forinttal magasabb költségvetésből fedezi a kispesti gimnázium három új tanulócsoportjának, továbbá a 19. kerületi lakótelep új óvodájának fenntartását is. a költségvetési előirányzatokat egyébként a lakosság jövőre előreláthatólag több mint másfél-millió forint értékű társadalmi munkával egészíti ki, s az önkéntes munkacsapatok segítségével 15 földszintes házat tataroznak, 156 000 négyzetméter területet gyomtalanítanak, s 10 kilométer hosszúságban keramitkövekkel szegélyezik az aszfalt gyalogjárókat. /mti/

...-

- 3 -

bb 3. kulturális napokat rendez a kpvdz

i hi/te/m/sr

1962. október 10.

a kereskedelmi, pénzügyi és vendéglátóipari dolgozók szakszervezete ez évben is megrendezi a szakszervezeti kulturális napokat. a hagyományos ünnepségek egyik kiemelkedő eseményére vasárnap délelőtt 10 órakor a madách színházban kerül sor, ahol a szakszervezet legkiválóbb működvebb együttese - a pénzügyi szakszervezet szocialista kulturáért jelvényt kaptak zenekara, a közért szimfónikus zenekara, a magyar nemzeti bank vegyeskara és más csoportok - szerepelnek. közreműködnek: takács paula, ilosfalvy róbert és radnai györgy operaénekesek. a műsor második felében a szakszervezet 140 tagu feje megyei népi együttese lép színpadra. 15-én országos fotókiállítás nyílik a szakszervezet ötvös utcai művelődési házában. a kpvdz központi könyvtárának 60 éves fennállása alkalmából többek között műsoros irodalmi estet tartanak a karinthy irodalmi színpad közreműködésével. ebből az alkalomból a legjobb könyvtárosoknak és a legrégebb olvasóknak értékes tárgyjutalmakat adnak./mti/

...-

bb 7. megkezdődött a mandulaszedés a balaton-felvidéken

vid/j/m/ká

1962. október 10.

a balaton-felvidéki hegyek déli lejtőin beérett a mandulafák gyümölcse és hozzáláttak a termés betakarításához. a mandula nagyobb arányu elszaporítását csak az elmúlt évben kezdték meg; küngösön és balatonakaliban terjedelmes táblákat, más célra alig használható, gyenge termőterületet és erodált, kopár vidéket telepítettek be. a szőlőtáblák szélein, az utak mentén álló mandulafák száma is jelentékeny. az idén a számlálások szerint veszprém megyében 228.000 mandulafa hozott termést. számottevő mennyiségben takarítanak be az új mandulafajta, az akali 60-as terméséből is, amely az erfurti nemzetközi kiállításon ezüst érmet nyert. az akali 60-ast mintegy 200 mandulafajta közül válogatták ki és nemesítették tovább. előnye, hogy acélos héja vékony és beltartalma jóval magasabb a többi meghonosított fajtánál. az akali-60-ast nagyüzemi termesztésre jelölték ki: az ötéves terv végéig mintegy 600 holdnyi kopár területen telepítik./mti/

...-

- 4 -

bb.6. ötezer hold nagyüzemi szőlő fordult az idén termőre az állami gazdaságokban - a tokaji bor érlelésére csak a fahordó jó - lehet-e géppel szüretelni ?

/i/so/a ká

1962. október 10.

az állami gazdaságok homoki szőlőiben megkezdődött már a szüret, a hegyvidékeken azonban még csak a korai fajtákat szedik. a nagyüzemi szőlőkben a kedvezőtlen időjárás ellenére jó-közepes termést várnak, a minőséget azonban kedvezőtlenül befolyásolta a hosszú szárazság. az állami gazdaságokban az idén csaknem 15 000 hold, már nagyüzemileg telepített szőlőben szüretelnek, amelyből ötezer hold az idén fordult termőre.

a szüreti munka sok tekintetben megváltozott. a termést vasuton, villányban, mórton és tokajon hatalmas feldolgozóban préselik, s csupán a vaskútiban 40 000 mázsa szőlőt dolgoznak fel. új feldolgozó épül szekszárdon, a többi gazdaságban pedig a régi prészázakat korszerűsítették. látták el új gépekkel. a szakemberek elmondották, hogy az állami gazdaságokban megalakulásuk óta soha nem taposták ősi módszerrel, lábbal a szőlőt. nagyüzemben legutóbb a felszabadulás előtt néhány évvel tokajhegyalján taposták az aszutesztát, de most már gépi bogozás után darálással, préseléssel oldják meg az aszukesztést is.

több nagy gazdaságban attól a pillanattól kezdve, hogy a tőkék közötti utakon a dömpertartályába, vagy pótkocsiba öntik a szőlőt, emberi erőt nem használnak a must, illetve a bor készítéséhez. a szélesebb sortávolságú szőlő telepítésével a puttony is kimegy lassan a divatból, a kézi szüretelés azonban még bizonyára nagyon hosszú ideig megmarad. bár a szakemberek tájékoztatása szerint kaliforniában már vannak ilyen irányban jelentősebb próbálkozások. itt megváltoztatták a művelési módot és a lugasosan nevelt szőlők fürtjei szabadon lógnak le, s ezeket a gép nem is vágja, hanem valósággal lenyirja. azonban ezzel a módszerrel is csak 86 százalékos eredményt érnek el. mivel nálunk az új telepítésekénél sem alkalmazzák a lugasos módszert, a szüret legszebb munkája még hosszú évtizedekig a régi marad.

az új borkombinátorokban általában betonhordókat építenek, mert ezek felelnek meg a leginkább a korszerű borkészítés igényeinek. azokon a helyeken azonban, ahol egy évnél tovább kell érlelni a minőségi borokat, továbbra is ragaszkodni kell a fahordóhoz. tokajhegyalján például, ahol két évtől hat évig érnek a borok, változatlanul a kéthektós gönci hordókkal rakják meg az új pinceágakat is./mti/

...-

- 5 -

bb. 8. „megbukott,, a zeneszekrény - nem butordarab már a rádió

1/kf/rj vg

1962. október 10.

a szép kivitel, a művészi forma ma már nélkülözhetetlen velejárója az ipari termékeknek.

a formatervezés hazánkban a híradástechnikai iparban kezdődött ezelőtt 25 évvel. bozzai dezső tervezőművész állította össze az akkori divatnak megfelelően az első „formás,, rádiókészüléket. a rádiók formáját azonban nem csak a divat, hanem elsősorban az új anyagok, a korszerűség, a használhatóság irányítja. a jó néhány éve még divatos gömbölyített, „pocakos,, készülékek ideje - a különféle mű-fák alkalmazásával-lejárt. ezek ugyanis nem alakíthatók olyan könnyen, használatukat viszont olcsóságuk, egyszerű, könnyű technológiájuk követeli meg. ezért a tervezők most arra törekednek, hogy az egyenes formákkal is kecses, könnyed készülékeket alkossanak. régebben a rádiót annál jobbnak vélték minél terjedelmesebb volt az. ma már nem igény, hogy a rádió egyben butordarab is legyen. „megbukott,, a különféle készülékekkel kombinált zeneszekrény is. ha ugyanis az egybeépített rádió, televízió, lemezjátszó, magnetofon közül valamelyik elromlik, kijavításáig a többit sem nagyon tudják használni. ezért szívesebben vásárolják ma külön-külön ezeket a készülékeket.

a formatervező szakember szerint a rádiónál a jövő: a mostani szuper rádiók teljesítményével minél olcsóbb, minél kisebb készülék. a mai hagyományos formát később talán egy egészen egyszerű vevőszervezet váltja fel, a rádió hangját pedig a szoba különböző pontjain felszerelt térhatású hangszórók közvetítik. a televízió készülékek - a legsikerültebben tartott az 505-ös típust is bozzai dezső tervezte - formáját még sokáig befolyásolja a képcső mérete. a távoli jövő hozhat olyan változást nálunk is, - hasonlóan az elképzelt modern rádióhoz - hogy a képcső külön válik a vevőkészüléktől. addig azonban a műanyagok fokozottabb felhasználásával még igen sok lehetőség van az olcsóbb, modern televíziók kialakításához. jelenleg is mintegy száz terv és körülbelül ötven modell van a következő években forgalombakerülő új televízió típusokhoz./mt1/

le

..-

8.53/ szb

-6-

bb 9. „ezüstkupola,, alumíniumfóliából - új tetőfedő anyaggal kísérletezik a budapesti szakipari vállalat

1 sb/gk-lm vg

1962. október 10.

a budakeszi uton épülő magyar filmlaboratórium kuzánházi kupoláját kísérletképpen „ezüstlapokkal,, alumíniumfóliával ragasztották be. a fémipari kutató intézet és a kőbányai könnyű fémű szakembereivel közösen választották ki a fedésre alkalmas fóliát, amely alig valamivel vastagabb, mint a csokoládé ezüstpapírja, de a legtisztább alumíniumból készült. az új burkolóanyaggal fedett 11 méter magas, s mintegy 20 méter átmérőjű „ezüstkupola,, már elkészült, sőt több hónapja kifűzőn állja az időjárás viszontagságait. a forró napsütés, sőt a jégeső sem tett kárt a vékony alumíniumfóliában. a horganyból vagy vörösrézlemezről négyszer, illetve tízszer drágább lenne a kupola burkolata. az alumíniumfólia időjárásállóságát azonban tovább vizsgálják a télen, s ha az eredmény ezután is megnyugtató, akkor széles körben megkezdik az „ezüstitetők,, készítését./mt1/

..-

bb 10. visszakapja eredeti formáját a szekszárdi régi megyeháza

vid fm/n-lm fm

1962. október 10

a szekszárdi régi megyeháza, - amely a múlt század harmincas éveiben pollack Mihály terve szerint épült, - hazánk egyik legszebb klasszicista stílusú emléke. azóta azonban több toldalék-részt építettek hozzá, többek között szerszámraktárt, cselédlépcsőt, s egy toldaléképületben helyezték el a régi vármegye házinyomdáját is. mindez megbontotta a pollack-féle épület egységét, harmóniáját.

most nagyszabású átalakítási munkák kezdődtek a műtörténeti szempontból nevezetes épületen. a megyei tanács lebontatja az összes toldalékokat az épület külsejét renováltatja, s ezzel a pollack Mihály-féle régi megyeháza vissza kapja eredeti formáját./mt1/

..-

bb 11. határidő előtt szerelnek fel 14 erőművi berendezést az április 4. gépgyár dolgozóit

1 sl/tr-lm vg

1962. október 10.

az április 4. gépgyárban a helyszíni szerelésekben érdeklő szakemberek közreműködésével brigád alakult, mely a pártkongresszus tiszteletére felajánlotta az erőművek szerelésének gyorsítását. egy hónap alatt az összes épülő erőműben megvizsgálták a munkák előrehozásának lehetőségeit és úgy találták, hogy 14 erőművi berendezés szerelését a határidő előtt elkezdhetik, illetve befejezhetik.

/folytm.köv./
9.10/ szb

-7-

le

bb 11. határidő előtt...folyt./-lm

az előkészítő munkák és az anyagkészletek helyzete megengedi például, hogy a tiszai vegyikombinátban a tápház és vizlágyító berendezés szerelését a tervezettnél négy hónappal előbb megkezdjék és ugyanennyivel előbb befejezzék. a tiszapalkonyai erőműben viszont a már folyamatban levő munkákat oly nagymértékben tudják gyorsítani, hogy a vizlágyító berendezéseket 1963 júniusá helyett már márciusban átadhatják. a medicolor vállalatnál és a szegedi szalámigyárban a kompresszorok szerelését fejezik be egy hónappal a határidő előtt.

a gyár dolgozói a borsodi vegyikombinát földgázbontó állomása építőinek kezdeményezéséhez is csatlakoztak, amelynek célja, hogy ezt a fontos létesítményt ugyancsak egy hónappal előbb adják át ezzel két és félmillió forintot megtakarítanak az országnak. a földgázbontó állomás építésében és szerelésében részvevő 16 vállalat szocialista szerződést kötött a felajánlás sikeres teljesítésére./mti

bb 12. vadászkastély épül a gyulai erdőgazdaságban

vid j-lm ká

1962. október 10.

a gyulai erdőgazdaság kőrös-vidéki rezervátumában évente 45-50 külföldi vadász tartózkodik hosszabb-rövidebb ideig. az olasz, francia, osztrák, német és távolkeleti vendégek nagyon jól érzik magukat az alföld legszebb tájain, s évről-évre visszatérnek a nyul- és fácánvadászat idején. a vendégek elszállásolására vadászkastélyt építenek az erdőgazdaság legvadregényesebb erdészetében, remetén. a 14 vendég befogadására alkalmas, minden igényt kielégítő, modern vadászlakban korszerűen felszerelt konyha is lesz, hogy a hazai- és külföldi vendégek kérésére helyben főzhessenek. a lakószobák, társalgók és az ebédlő butorait az erdőgazdaság saját asztalosműhelyében készítik./mti/

bb 13. angolnák a kőrösökben

vid j-lm ká

1962. október 10

a gyomai viharsarok halászati termelőszövetkezetbe tömörült kőrösi halászok nagy gondot fordítanak a rendszeres ivadékpótlásra. a jövő évi haltenyésztés elősegítésére a legutóbbi két hét alatt 40 mázsa ivadékokat helyeztek a kettős-, a hármas- és a sebes-kőrösbe. gondoltak az ingyencikre: is: hamarosan 7000 angolnalvadékok engednek ki a kőrösök gyomai és endrődi szakaszán./mti/

9.20/ szb

-8-

le

bb 14. épül a sajó új medre miskolc határában

vid te-lm ki

1962. október 10.

a nyáron nagy munka kezdődött miskolc határában. az észak-magyarországi vízügyi igazgatóság irányításával hozzáfogtak borsod egyik legszeszélyesebb folyójának rendezéséhez. a sajó nagy kanyarral közvetlen miskolc alatt folyik el és tavaszi olvadáskor gyakran elöntéssel fenyegeti az ipartelepeket - így többek között a december 4. drótművet. az árvízveszély megszüntetésére a hatalmas kanyart átvágják és másfél kilométer hosszú új medret építenek a folyónak. ezt a munkát a vízügyi építő vállalat dolgozói végzik. a nagyteljesítményű kotrókkal, szkréperekkel és dózerekkel felszerelt vállalat munkásai július óta 120.000 köbméter földet mozgattak meg és csaknem 900 méter új mederszakaszt építettek. a kitermelt föld nagyobb részéből az új folyómeder két partján 3 méter magas árvízvédelmi töltést létesítettek. a mederből kikerülő hasznos anyagot - kavicsot és homokot - a miskolci építkezéseken használják fel. az új sajó-meder jövőre készül el. a kanyar átvágásával mintegy 32 hold területet nyernek városfejlesztési célokra.

a sajó szabályozását jövőre folytatják egészen az ország-határig. a több évig tartó munka során tíz nagyobb és számos kisebb kanyart vágnak át, a kitermelt földből a folyó két partján - ahol szükséges - töltéseket építenek./mti/

..-

bb 15. személnküli állatok a baradla barlangban

vid te-lm ki

1962. október 10.

a baradla cseppkőbarlang örök sötétségben természetes környezetben élő állatvilágának tanulmányozására a budapesti eötvös loránd tudományegyetem állatrendszertani tanszéke 1958-ban jósvafőn rendezte be biológiai laboratóriumát. a négy éve működő tudományos megfigyelőállomást rendszeresen felkeresik a tanszék tudományos munkatársai, akik már eddig is értékes megfigyeléseket gyűjtöttek a barlang állatvilágáról.

az 1930-as években a barlang élővilágából még csak 262 fajtát ismertek, az utóbbi években végzett megfigyelések alapján azonban több mint 40 újabb állatfaj létezését állapították meg. az örök sötétségben élő állatfajok majdnem mind személnküliek. látószervük helyett tapogató szerveik fejlődtek ki, s ezek segítségével tájékozódnak. megfigyelték azt is, hogy a napfényben élő állatoknál tapasztalt szaporodási ciklusosság a barlangi állatfajoknál ismeretlen.

a megfigyelések értékét növeli, hogy a szerzett tapasztalatokból következtetni tudnak a korábbi földtörténeti élővilágra is./mti/

9.40/e

..-
- 9 -

le

bb 16. szovjet mintára különleges robbantócellát építettek a tatabányai bányabiztonsági és robbantástechnikai kutató intézetben

vid te-lm ki

1962. október 10.

a tatabányai bányabiztonsági és robbantástechnikai kutató intézetnél különleges robbantócella építését fejezték be. a szovjet robbantástechnikai kutató intézettől kaptak dokumentációt és azt tatabányai trüszter tervező irodájának mérnökei átdolgozták a helyi adottságoknak megfelelően. különleges feladatot jelentett ez a tervező mérnököknek és a kivitelező bányászati építő vállalatnak egyaránt, mert Magyarországon ilyen robbantócellát még nem készítettek. a kupolás épület fala 80 centiméter vastag vasbeton. a betont, hogy jól ellenálljon a robbantások erejének, többréteges, sűrű acélrácsba ágyazták. ehhez különleges technológiát alkalmaztak. folyamatosan éjjel-nappal betonozták, hogy szilárd kötést kapjon a beton.

a cellát megfigyelőhelyiségekkel vették körül és ezekből ablakokon közvetlen közelről vizsgálják és fényképezik az intézet dolgozóit a kísérleti robbantásokat./mti/

--

bb 17. meddig érdemes az állatokat hizlalni? - „növekedési mintaterv”, készül az agrártudományi egyetemen

i le/n-lm ká

1962. október 10.

„növekedési mintatervet”, dolgoz ki az agrártudományi egyetem állattani intézete az állattenyésztők részére. az egyedülálló jellegű gyűjtemény összeállítását hosszas genetikai, biológiai kutató munka, sok megfigyelés, mérés és újszerű matematikai analízis előzte meg. az állattani intézet munkatársai nyolcféle haszonállat - a szarvasmarha, juh, tyúk, liba, kacsa, nyúl, hal és méh - valamennyi nálunk tenyésztett fajtáját és hibridjét tanulmányozták. mindegyik állat-típusnál megállapították, hogy normális körülmények között az életkor egyes szakaszaiban hogyan növekszik a test súlya, tömege és az egyes testrészek mérete. a kutatók leírták azokat a tartási és takarmányozási módszereket is, amelyek alkalmazása mellett az állatok „normálisan”, fejlődnek, a gyakorlati szakemberek pedig a „mintaterv”, segítségével az állatok növekedése alapján ellenőrizhetik, hogy megfelelően alkalmazták-e a módszereket. a növekedési ütem tudományos felmérése tájékoztatást nyújt ahhoz is, hogy milyen életszakaszokban lehetséges bővebb takarmányozással, speciális tartással gyorsítani az állatok fejlődését, és hogy milyen életkor és súly eléréséig érdemes az állatokat hizlalni./mti/

--

10.08/ szb

-10-

le

bb 18. még az idén száz „aranyérmes”, tárcsásboronát kap a mezőgazdaság

vid te-lm ki

1962. október 10.

szinte hagyománnyá vált már, hogy a törökszentmiklósi mezőgazdasági gépgyár évente új konstrukciójú gépet ad a mezőgazdaságnak. az idén például elkészítették az egyirányú tárcsásborona korszerű változatát, amelyet etb-18 néven mutattak be az ország mezőgazdasági kiállításán, ahol aranyérmet nyert. az új gép 18 alaptárcsával rendelkezik, a régi típusú borona 13 levelével szemben. a gépnél a drága acélöntvények helyett hegesztett szerkezeteket alkalmaztak. a merev főtartóra a 18-as alaptárcsa mellé hat és ha a talaj minősége megengedi még négy, tehát összesen 28 tárcsa szerelhető. a tervezők a tárcsásort a régebben használatos csuszócsapágyak helyett golyócsapágyakkal látták el. a vaskerekek helyére gumiabroncsok kerültek, s ezek oldalirányban is mozgathatók. így a gép országúti vontatása is megoldódott. a tervek szerint az év végéig száz ilyen gépet készítenek, jövőre pedig hatszázat adnak át a mezőgazdasági nagyüzemeknek, illetve a kereskedelmi szervezeteknek./mti/

--

bb 22. „Ülnök-akadémiák”, komárom megyében

vid fm/n-lm fm

1962. október 10.

a komárom megyei bíróságokon is sok új feladatot látnak el a népi ülnökök. magánvádas ügyekben például önállóan vezetnek le békítő tárgyalásokat. jogi ismereteik bővítésére a tit jogi szakosztálya „ülnök akadémiákat”, szervezett. a járási és városi bíróságok székhelyén kívül dorogon is nyílik ilyen akadémia. az esztergomi megyei, illetve járási bíróságon ugyanis - mint ülnök - sok dorogi bányász működik. az ülnök-akadémiák első évfolyamán általános jogi tudnivalókkal ismerkednek a hallgatók. esztergomban és tatabányán pedig, ahol az idén már második évfolyamot is indítanak, a szocialista jogrendszerrel ismerkednek meg alaposabban./mti/

--

bb 23. győr-sopron, vasn, zala és veszprém megye közösen ad ki szépirodalmi antológiát

vid fm/n-lm fm

1962. október 10.

a vidék irodalmi életét nagyban segítő döntés született négy nyugat-dunántúli megye - győr-sopron, vas, zala és veszprém - művelődésügyi vezetőinek legutóbbi szombathelyi tanácskozásán. elhatározták, hogy ezután a megyék nem külön-külön kiadványban adják közre a megye íróinak alkotásait, hanem negyedévenként közös antológiában adnak számukra nagyobb nyilvánosságot. a negyedévenként megjelenő kiadvány költségeit a megyék felváltva fedezik. az első kötet még az idén megjelenik./mti/

--

10.25/ szb

-11-

le

bb. 19. kétmillió mázsa takarmány a „föld alatt,, baranyában

vid/j/e ká

1962. október 10.

a baranyai határban az állami gazdaságok és a termelőszövetkezetek több mint 13 000 hold silókukorica termését tárolták a téli-tavaszi hónapokra. az elmúlt hetek során mintegy kétmillió mázsa siló került „föld alá,,: gödrökbe és árkokba vagy kazlak közé, ugyancsak földdel letakarva. ennyi silókukoricát még soha nem tartósítottak a megye mezőgazdasági nagyüzemeiben. a tél kezdetétől a tavasz végéig - tehát fél éven át - 200 000 számosállat bőséges takarmányozására lesz elegendő ez a mennyiség. /mti/

--

bb. 20. 565 bérletet vásároltak győrről az országos filharmónia 15 előadásból álló hangversenysorozatára

vid/fm/n/e fm

1962. október 10.

győrről nagy az érdeklődés az országos filharmónia által kibocsátott, 15 előadásra érvényes hangversenybérletek iránt. az 594 eladható helyből 565-re váltottak bérletet, amelyeknek tulajdonosai többek között a bukaresti george enescu filharmónikusokat, a magyar állami hangversenyzenekar, a budapesti máv szimfónikus zenekar, a győri filharmónikus zenekar, a komlós vonósnégyes, a tátrai vonósnégyes, fischer annie zongoraművész hangversenyét hallhatják majd a most kezdődő zenei évadban. /mti/

--

bb. 21. naponta 150 ujságot olvasnak izsákfán, a 650 lakosu kis tsz-községben

vid/fm/n/e fm

1962. október 10.

a vas megyei izsákfa - a 650 lakosu kis község - dolgozó parasztjai három éve tértek át a szövetkezeti gazdálkodásra. azóta a kulturális élet is fellendült. erre egyik jellemző példa, hogy a községben egyre több könyvet, folyóiratot, ujságot olvasnak. régen csak egy-két napilapot járattak a faluba, jelenleg pedig naponta 150 napilap és hetilap kerül a községbe. könyvtár egyáltalán nem volt a multban, ma pedig hetenként 50-60 könyvet kölcsönöznek a könyvtárból. /mti/

--

10.34/ szb

-12-

bb 24. százmillió forint építkezésre - új raktárak, istállók, öntözőtelep a szolnok megyei tsz-ekben

vid j-lm ká

1962. október 10.

a korszerű nagyüzemi termelésre berendezkedő szolnok megyei termelőszövetkezetek az idén újabb 100 millió forintot fordítanak beruházásra, új raktárak, istállók, öntözőtelepek építésére. az összeg tekintélyes részéből az állattenyésztésre szakosított gazdaságok kapnak új férőhelyeket. az idő szerint 23, egyenként 60 jószág befogadására alkalmas sertésfiattató épül. a tiszaföldvári lenin, a tiszaszőlősi petőfi tsz-ben és további 47 gazdaságban 100 férőhelyes növendékistállón munkálkodnak az építők. nyolc gazdaságban egyenként 32 vagonos terményraktárt, számos helyen kukoricagórét, hízaludát, csibenevelőt, dohánypajtát emelnek. továbbfejlesztik a majorközpontokat, állattenyésztő telepeket. az év végéig mintegy négy és félmillió forintos költséggel 27 szövetkezeti majorba, istállóba kapcsolják be a villanyt. nyolcmillió forintot irányoztak elő kútfúrásra: 24 új kut szolgáltatja majd a vizet a nagyüzemi gazdaságoknak. hétezerkétszáz holdon talajjavítást folytatnak és nagyarányú öntözőtelep-építést hajtanak végre. /mti/

--

bb 25. ésszerűbb megoldással évente több mint ötmillió forint megtakarítás

vid te-lm ki

1962. október 10.

a lenin kohászati művek üzemei részére szükséges mészkövet a bükk hegység csaknem négyszáz méter magas részén, az úgynevezett mexikói mészkőbányában fejtik. innen másfél kilométer hosszú szerpentinuton, bérelt tehergépkocsikkal szállítják a mészkövet a hegy lábához a törő-, illetve feldolgozóműbe, eg majd onnan a gyárba. a szállításnak ez a módja költséges, egy tonna mészkő fuvardíja csaknem husz forintba kerül. ennek megszüntetésére többszáz méter hosszú szállítószalagot építenek, s a kibányászott mészkövet a fejtőhelytől a feldolgozóműig ezen továbbítják majd. ezzel a módszerrel sokkal könnyebb és főként olcsóbb lesz a mészkő szállítása és a számítások szerint évente több mint ötmillió forintot takarítanak meg. a szállítószalagpálya építését rövidlejáratu hiteltől oldják meg, s a beruházás fél év alatt megtérül. az új szállítási módra a jövő évben térnek rá. /mti/

--

bb 30. 56 ezer négyzetméter új parkot létesítettek négy év alatt vas megyében

vid -lm fm

1962. október 10.

1958 óta mintegy 56 ezer négyzetméter új parkot alakítottak ki vas megyében. nemcsak szombathelyen és kőszegen, a megye két városában, valamint a járási székhelyeken, hanem a falvakban is növelték a zöldövezetet. egy-két helyes kezdeményezés után egész községek fogtak össze, hogy csinosítsák a faluközpontokat, az iskolák, művelődési otthonok klubházak környéktét. /mti/

10.40/ szb

-13-

bb. 28. a neveléstudományi kutatások eredményeit mielőbb át kell vinni az iskolai gyakorlatba - szovjet tudós a korszerű oktatásról és a pedagógia feladatairól

1 ms/gk/e sr

1962. október 10.

a korszerű oktatásról az akadémián rendezett tudományos konferencia résztvevői nagy érdeklődéssel hallgatták m.a. danilov professzornak, a szovjetunió neveléstudományi akadémia tagjának hozzászólását. a kiváló tudós a konferencia után nyilatkozott a magyar távirati iroda munkatársának:

- a fejlődés követelménye volt az iskolareform, amely maga után vonja az oktatás korszerűsítését. nálunk a szovjetunióban a fő kérdés, amelyen a kutatók dolgoznak, hogyan lehet az oktatást még hatékonyabbá, eredményesebbé tenni és a tanulókat az életre az eddiginél jobban felkészíteni. véleményem szerint ehhez három feladat megoldása szükséges. az első, hogy a tudományok alapjainak oktatását magasabb színvonalra emeljük és ezzel együtt fejlesszük a tanulók értelmi képességeit. itt nem pusztán a magolás elvetéséről van szó. pedagógiai kísérletek bebizonyították, hogy lehetséges a tanulókat már az általános iskola első négy osztályában is úgy tanítani, hogy több ismeretet sajátítsanak el, ugyanakkor értelmi képességeik is fejlődjenek. a másik feladat a munkaoktatás megvalósítása, mégpedig a korszerű termelés feltételei között, hogy az érettségizett tanulók egyben magasan kvalifikált szakmunkások is legyenek. a kísérleti iskolák eredménye igen biztató, a végzett növendékek felkészültségéről nagyon jó véleményeket adnak azok az ipari és mezőgazdasági üzemek, ahol mint szakmunkások dolgoznak. a fő probléma, hogy a tanulók az iskolából kikerülve azonnal el tudjanak helyezkedni és munkájuk termelékenységük megfelelő legyen, másrészt, hogy azt a szakmát tanulják, amihez kedvük van. ezért a kilencedik osztályba lépő tanulóknak lehetőséget adunk arra, hogy abban az iskolában folytassák tanulmányaikat, amelynek profilja legjobban megfelel érdeklődési körüknek. végül fontos oktatási probléma, hogy a szakmai és az értelmi képzés kiegészítse és kölcsönösen segítse egymást.

/folyt. köv./

10.50/ szb

-14-

bb. 28. /a neveléstudományi...folyt./e

- az értekezlet nagyon jó alkalom volt arra, hogy a szocialista országok pedagógusai ismertessék a maguk eredményeit és kölcsönösen átvegyék a másutt elért eredményeket, tapasztalatokat. fontos ez annyival is inkább, hiszen az oktatás korszerűsítése felelősségteljes feladat. a magyar neveléstudományi kutatóktól és szakemberektől tartalmas és értékes előadásokat hallhattunk. különösen nagyra értékelem dr.nagy sándor professzor bevezető előadását, amelyben rámutatott az oktatás korszerűsítésének alapvető problémáira és sok előbbre vivő, a további kutatásokra ösztönző megállapítást tett. ez természetesen az új oktatásméлет kidolgozásának még csak a kezdetét jelenti. nagy sándor főleg a tudományok alapjainak elsajátításával foglalkozott és kevésbé érintette a munkaoktatás, a szakoktatás problémáit, pedig ezen a téren még sok a tennivaló.

- a neveléstudomány a szovjetunióban, magyarországon és a többi szocialista országban kétségtelenül jelentős eredményeket ért el. nagyon fontos, hogy a kutatók által feltárt törvényszerűségeket átvigyük az iskolai gyakorlatba. /mti/

--

bb. 26. száz almásfüzitői tímfüldgyári munkás tanulmányozta a testvér-üzemek új módszereit

vid/te/e ki

1962. október 10.

az almásfüzitői tímfüldgyárban nagy gondot fordítanak a fizikai munkások szakmai műveltségének növelésére. amikor új technológiát vezetnek be, a műszakiak leírják, miért vált szükségessé az új módszer, milyen előnyt jelent a dolgozóknak, illetve a gyárnak. a népszerű leírásokat azok a munkások is megkapják, akik nem abban az üzemszabzon dolgoznak, ahol az új technológiát alkalmazzák. az üzem műszaki dolgozói külföldi tanulmányutjaikról korábban csak a műszakiaknak számoltak be. most hogy a fizikai munkások látókörét is bővítsék, velük is ismertetik a külföldi tímfüldgyárak eredményeit. tudomást szereznek az almásfüzitői munkások a hazai testvérüzemek műszaki színvonalának növeléséről is. jól bevált az a módszer, hogy a tímfüldgyárakban bevezetett új technológiákat az almásfüzitőiek a helyszínen ismerik meg. nemrég száz munkás tanulmányozott egy-egy új eljárást a mosonmagyaróvári, illetve az ajkai tímfüldgyárban.

az almásfüzitői munkások közül sokan rendszeres olvasói a gyár négyezer kötetes műszaki könyvtárának. /mti/

--

10.58/ szb

-15-

bb 27. megkezdte a vízszolgáltatást a dunai cement- és mészmű új vízművének első gépegysége - az év végén már öt nagy szivattyú ad vizet a gyárnak

i sb/tr-lm vg

1962. október 10.

a dunai cement- és mészmű vízellátására nagy vízművet építettek nógrádverőcén az 1-es mélyépítő vállalat dolgozói. a duna partján 32 kutat furtak, s a 8-9 méter mélyről feltörő vizet központi szivattyuházból elágazó, csaknem 5 kilométeres vezetéken juttatják el a nagy ipartelep üzemébe. az első szivattyú gépegység most kezdte meg a munkát és naponta mintegy ötezer köbméter vizet továbbít a gyár építőinek.

az új vízmű központi szivattyuházának felépítése volt a legnehezebb munka, mert közvetlenül a folyó partján, a duna vízszintjénél mintegy 14 méterrel mélyebben kellett elkészíteni az alapozást. a folyó betörtje volna a munkahelyet, s ezért keszonos módszerrel, sűrített levegőnyomással tartották távol a vizet. a szivattyuházban üzembehelyezett első gépegység mellett most még újabb négyet szerelnek fel az év végéig, s a duna partján is építenek 8 új kutat. így a jövő év elején, a nagy ipartelep próbaüzemeltetésének kezdetén már teljes erővel dolgozhat a vízmű és naponta mintegy huszezer köbméter vízzel látja el a fogyasztókat.

az új vízmű nemcsak a cementgyárnak ad vizet, hanem a vízellátási gondjait is jelentősen csökkenté. a vállalat dolgozói most kezdték meg a városba vezető mintegy két kilométeres csővezeték építését. sok nehézséget okoz, hogy a vezeték tolvárainak és különböző csőidomáinak egy részét majd csak a jövő év közepén tudják szállítani a gyárak. az építők azonban ötletes átmeneti megoldásokkal segítik a munkát, hogy jövő tavasszal már a víz is kaphasson. mintegy hatezer köbméter vizet adnak majd naponta a városnak, s ezzel majdnem megkétszerezik a vízellátását./mti/

bb 29. csak jó előkészítés után lehet eredményes a vállalatok összevonása - központosított pénzgazdálkodás és műszaki fejlesztés, decentralizált programozás és technológiai előkészítés - néhány vállalat összevonásának tapasztalatai a kohó- és gépiparban

i sl/sze-lm vg

1962. október 10.

a vasas szakszervezet a napokban vitát rendezett néhány vállalat összevonásának tapasztalatairól. közelebbről megvizsgálták, hogyan vált be az üzemek összevonása a hajóiparban, a gáz- és mávágban és a zománciparban, a tapasztalatokról számos szakember kifejtette véleményét.

/folyt. köv./

11.05/ szb

-16-

bbs29. /csak jó...folyt./-lm

a vállalatok összevonásának tanulságait a vita alapján a következőkben összegezi a vasas szakszervezet közgazdasági bizottsága:

- az első és egyben legfontosabb tapasztalatunk az, hogy a vállalati átszervezéseknél mindenképpen kerülni kell a sablont, mert ami az egyik vállalatnál is jól bevált, a másiknál gyakran károsan hat a termelésre. más- és más módszereket kell alkalmazni a közös telephellyel rendelkező, ismét mást az egymástól távolieső gyáregységek esetében. a nagylétszámú mammutvállalatoknál nem lehet bevezetni ugyanazokat a szervezési eljárásokat, mint a kis üzemekben. valamennyi összevonással kapcsolatban érvényes azonban az a tapasztalat, hogy az átszervezést mélyreható előkészítő munkának kell megelőznie. okulásul szolgálhat a gáz- és a mávág összevonása, amit nem készítettek elő megfelelően, holott éppen az átszervezés időszakában változott meg a két vállalat gyártmányainak összetétele, s ezeken a nehézségeken csak igen hosszú idő múlva tudtak urrá lenni.

- a felszólalók csaknem kivétel nélkül kifejtették, hogy a vállalatok összevonása előtt műszaki és gazdasági felmérések alapján el kell dönteni: a gazdálkodásnak és a termelésnek mely részeit kell centralizálni, s milyen mértékű legyen a gyáregységek önállósága. az eddigi tapasztalatok szerint az összevont vállalatoknál általában helyes a termelés és a műszaki fejlesztés irányításának, a pénzgazdálkodásnak az értékesítési és anyagbeszerzési ügyek intézésének központosítása. a gyáregységekben azonban önálló programozó és technológiai részlegeknek kell működniük, hogy a gyártás menetét és módszereit mindig az adott helyzetnek megfelelően irányíthassák. a centralizálás és a decentralizálás problémáinak megoldásában azonban szigorúan érvényesíteni kell az egyszemélyi vezetés elvét, mert különben felüti fejét az anarchia, lazul a gyáregységek együttműködése. egybehangzó a vélemények arról is, hogy az összevont vállalatoknál egységes bizonylati rendszert, anyagutalványokat, munkalapokat, normalapokat kell bevezetni. sokan vitatták azonban azt, hogy milyen legyen az összevont vállalat gyáregységeinek kapcsolata, intézkedési jogköre. többen kifogásolják a gyáregység elnevezést. ezeknek az embereknek az a javaslatuk, hogy az összevonás után is mint önálló gyárak működjenek, önálló elszámolás alapján, természetesen a vezérigazgatóság központi irányításával. ma még például az sincs tisztázva, hogy a gyáregység vezetőjének van, vagy nincs póttalványozási jogköre. el kell dönteni még a azt a kérdést is, hogy a gyáregységek saját eredményeik, vagy az egész összevont gyár eredményei alapján kapjanak nyereségrészesedést.

a tapasztalatokat az érdekelt üzemekben most feldolgozzák a vitás problémákat pedig illetékes szervekkel közösen tisztázzák./mti/

11.22/ szb

-17-

bb 31. mérsékeltek a káposztafélék árát

in/j-lm ká

1962. október 10.

a nagyvásártelapre és a 9. kerületi, hámán kató téri piacra szerdán 66 vagon és 78 tehergépkocsi áru érkezett, többek között 18 vagon burgonya, 11 vagon káposztafélé, 8 vagon zöld- és fehérpaprika, 6 vagon főzőhagyma és 15 vagon különféle gyümölcs, túlnyomórészt telető alma.

a káposztafélék árát újból mérsékeltek: a fejeskáposztát különként 1.40, a kelkáposztát 1.20-1.40, a piroskáposztát 1.60 forintért hozták forgalomba, az első osztályú paradicsomot különként 2, a másodosztályút 1.40, a tisztított karfiolt 3.60-4.40 forintért árusították, a fehér fajtájú telető almából a harmadosztályút 3.20 forintért adták, más árváltozás nem volt a piacon.
/mti/

..-

bb 32. megkezdődött a nyugodt nap évének előkészítése - tanácskozik a magyar tudományos akadémián a nemzetközi geofizikai együttműködés európai-ázsiai régiójának 6. ülészsaka

tz/te-lm cz

1962. október 10.

szerdán délelőtt a magyar tudományos akadémia disztermében megkezdődött a nemzetközi geofizikai együttműködés európai-ázsiai régiójának 6. ülészsaka.

az ülészsakon a magyar szakembereken kívül a szovjet, bolgár, csehszlovák, lengyel, kelet-német és román geofizikusok képviselői vesznek részt és megjelent dr. c.m. minnis professzor, a nyugodt nap éve munkabizottsága londonban székelő titkárságának vezetője is.

az ülészsakot hevesi gyula akadémikus, a magyar tudományos akadémia alelnöke nyitotta meg, a külföldi küldöttek üdvözlő beszédei után megválasztották az ülészsak elnökségét, majd j.d. boulinger moszkvai professzor regionális titkári beszámolójával megkezdődött a plenáris ülés szakmai tanácskozása, a következő napokban munkaértekezleteken készítik elő a régióhoz tartozó országok geofizikusainak együttműködését az 1964. január 1. és 1965. december 31. között rendezendő nyugodt nap évében.

ennek az újabb nemzetközi tudományos együttműködésnek a gondolata régen született meg, amint dr. c.m. minnis professzor a nyugodt nap éve munkabizottságának titkára elmondotta az mti munkatársának, még 1957-be 1958-ban, a napfolttevékenység maximuma idején tartott nemzetközi geofizikai év végén puskov szovjet professzor javaslatára határozták el, hogy a leggyengébb naptevékenység idején is a teljes nemzetközi tudományos apparátussal gyűjtik össze az adatokat a napban lejátszódó jelenségekről, ezeket a vizsgálatokat a nyugodt nap évében is ugyanaz a tudományos szervezet végzi el, amely az előző együttműködés alkalmával kitűnően bevált, de természetesen most már az azóta kifejlesztett új, legkorszerűbb módszerek felhasználásával.

/folyt. köv./
11.45/ szb

-18-

le

bb 32. / megkezdődött... folyt./-lm

j.d. boulinger professzor pedig elmondotta, hogy a rézion belül 11 ország különböző tudományos intézeteinek - például csupán a szovjetunióban több mint 50 intézménynek - a munkáját kell az ülészsakon pontosan összehangolni.

a nyugodt nap éve megrendezésében egyébként a professzor szükségszerű következményét látja a nemzetközi geofizikai évben végzett munkának, akkor olyan sűrűn egymás utánban játszódtak le a naptevékenység különböző megnyilatkozásai, hogy hatásukat szétválasztani és külön-külön értékelni alig lehetett, a nyugodt nap éve viszont módot ad majd az ebben az időszakban sokkal ritkább jelenségek egyedi tanulmányozására és a földi hatásaik vizsgálatára.

a nemzetközi geofizikai tanácskozás utolsó két napján, október 15-én és 16-án, előadásorozatot rendeznek a magyar tudományos akadémián a napnak a földi jelenségekre gyakorolt hatásáról, a földköpeny fizikájáról és a nyugodt nap évében alkalmazandó mérési módszerekről./mti/

..-

bb 33. szegedi automata varrógépeket is bemutatnak a lipcsei nemzetközi kiállításon

vid te-lm k1

1962. október 10.

a szegedi ruhagyár műszaki szakembereinek találmánya, illetve ujitása alapján készült két automata varrógépet is bemutatnak az idei lipcsei nemzetközi gépipari kiállításon. szabó sándor főmérnök és dékány lajos műszerész találmánya alapján az üzem ujitóműhelyében készült elektronikus vezérlésű varrógép a munkaruhák övtartóit és más kisebb alkatrészeket gyártja önműködően, a munkások csak az a feladata, hogy nagy kötegekben a gép tartályába helyezze a munkaruha-részeket, s megnyomja az indító pedált, ezután a fotocellás vezérlésű továbbító szerkezet a munkadarabokat folyamatosan a kétrésű varró-szerkezet alá helyezi, amely összevarrja az anyagot, a dolgozónak a cérnaszakadásra sem kell ügyelnie, mert ilyen esetben az elektromágneses „fonalór” megállítja a gépet, a dolgozó az így felszabadult munkaidőben másik konfekciós gépet kezelhet.

a másik kiállítási darab a gomblyukvarró automata, ezt dékány lajos és bubori lajos műszerészek szerkesztették, az automata gép a munkaköpenyek egész gomblyukSORÁT kijelöli, a gomblyukakat egymás után kivágja és kivarrja emberi beavatkozás nélkül./mti/

..-

le

12.40/e

- 19 -

bb 34. ausztriába szállítanak téglát sopronból

vid te-lm ki

1962. október 10.

sűrűn indulnak szállítmányok ezekben a napokban a soproni téglagyárból ausztriába. egy bécsi cég 900.000 üreges válaszfaltéglát rendelt a győr-sopron megyei téglagyári egyesülésnél, a múlt évben is vásároltak az osztrákok 8 millió soproni téglát.

az egyesülés tíz téglagyárában ebben az évben 90 millió téglát és 15 millió cserepet gyártanak. cserépből ezenkívül még további félmilliót készítenek kongresszusi felajánlásként. ugyancsak a pártkongresszus tiszteletére az év végéig több olyan műszaki fejlesztési intézkedést valósítanak meg a győr-sopron megyei téglagyárakban, amelyekkel növelik a termelékenységét és könnyítik a fizikai munkát./mtl/

..-

bb 35. a „földbelátó”, elektromos műszer sikere a pécsi bányákban

vid te-lm ki

1962. október 10.

masszi dénes, a pécsi szénbányászati tröszt kutatási osztályának fiatal geofizikus mérnöke érdekes, hasznos műszert, geoelektromos ellenállásmérő berendezést szerkesztett a széntelepek helyének, méreteinek pontos meghatározására. korábban, ha a szén helye problematikus volt, csak furáshoz folyamodhattak a műszakiak. ez azonban költséges és nem is vezetett mindig célra. a „földbelátó”, műszer, amely pontosan kimutatja a legcsekélyebb talajszerkezeti változásokat, több hónapi kísérlet után kitűnőre vizsgázott és a jövőben rendszeresen használják. nagy segítséget jelent a műszer a közvetlen termelésénél. a fejtések kijelölése pontosabb lesz, kialakításuk pedig gazdaságosabban elvégezhető. a röntgenszemű géppel egy-egy mérés költsége 250-260 forint. ezzel szemben egy-egy furás, ha szénben történik, 2700-3000 forintba kerül, meddőközet esetén azonban ennek tizszeresét is eléri. az eddigi tapasztalatok szerint havonta legalább 30-40 furás költségét, munkáját takarítják meg a pécsi bányákban.

a „földbelátó”, gépet a pécsi bányákon kívül, másutt is sikerrel alkalmazzák. várpalotán például kitűnt, hogy jó szolgálatot tesz a vizes bányákban is. a vízzáró réteg vastagságának pontos megállapításával eredményesen védekezhetnek a bányászok a vízbetörés ellen. mivel a műszer a föld- és kőzetrétegek jelzésén kívül egyéb anyagok jelenlétét is mutatja, jól használható régészeti feltárásoknál is. a pécsi janus pannónius muzeum a mohácsi csata-mező ásataásainál csontok, fémek kimutatására veszi igénybe az elektromos műszert./mtl/

..-

12.55/e

- 20 -

le

bb 36. az érsekvadkerti termelészövetkezet nevét veszi fel a szlovákiai ipolyszka szokoleci közös gazdaság - mezőgazdasági gépekkel, szakmai tanácsokkal segíti egymást a határmenti magyar és csehszlovák termelészövetkezet

vid j-lm ká

1962. október 10.

a csehszlovák szocialista köztársaság felszabadulási ünnepén, május kilencedikén jelentette be az érsekvadkerti magyar-csehszlovák barátság termelészövetkezet és az ipolyszka szokoleci közös gazdaság vezetősége, hogy több évre szóló versenyszerződést kötnek egymással a nagyüzemi gazdálkodás mielőbbi kialakítása érdekében. az ipoly völgyében gazdálkodó két szövetkezet azóta gyümölcsöző baráti kapcsolatot teremtett. a szokoleciek az aratás idején aratógépet küldtek át érsekvadkertesre, hogy a magyar versenytársak kenyérgabona betakarítási munkáit segítsék. az érdekvadkertiek aprómag-vetőmaggal és fajtatiszta törzsállatokkal viszonyozzák a szivességet.

mind a két termelészövetkezet 7000 holdon, illetve mintegy 3000 hektáron gazdálkodik, egyforma éghajlati és talajadottságaik lehetővé teszik a vetélkedést. most az őszi munkák idején a mélyszántáshoz ajánlották fel segítségüket a szlovák versenytársak, az érsekvadkertiek azonban a tervezett határidőnél is jóval hamarabb, november első napjaiban végeznek az őszi munkákkal, így erre a gépi segítségre már nem kerül sor. örömmel fogadták viszont a szokolecieknek azt a segítségét, hogy ellátták őket az eddig nélkülözött zeter pótalkatrészekkel.

szerdán az érsekvadkerti termelészövetkezet vezetőit és tagjait arról értesítették az ipolyszka szokoleciek, hogy az évvégi zárószámadáskor a közös gazdaság eddigi nevét megváltoztatják, és magyarországi versenytársukhoz hasonlóan, a magyar-csehszlovák barátság nevet veszik fel./mtl/

..-

bb 37. huszezer asszony segíti az őszi betakarítást zalában

vid j-lm ká

1962. október 10.

bár a jelenlegi időjárás kedvez az őszi betakarításnak, s a szántás-vetésnek, mégis minden munkáskézre szükség van, hogy mielőbb fedél alá kerüljön a termés, földbe a jövő évi kenyérnek való magja. a hűvösebb éghajlatu zala megyében, ahol általában két-három héttel később érnek be az őszi, mint az ország más részén, különösen alapos szervezést, körültekintő gépi és emberi erő elosztást kíván az összetörődött őszi munkák mielőbbi befejezése. ehhez a családtagok, elsősorban az asszonyok segítségével is szükséges. jelenleg termelészövetkezetenként 60-100 asszony és leány szorgoskodik a határban, szedik a cukorrépat, a burgonyát, törlik a kukoricát. a megye tsz-eiben mintegy 20.000 asszony segíti az őszi betakarítást. az alsónemesapáti virágzó tsz-ben több az asszony a földeken, mint a férfi, bak községben külön női brigádok dolgoznak. az asszonyok szorgos munkájának is köszönhető, hogy zalában nincs elmaradás sem a betakarításban, sem a vetésben./mtl/

13.25/ülm

-21-

le

bb 39. hétfőtől ~~kezde~~ ^{kezdve} árusítják az ujtípusú átmeneti és télikabátokat

i tó/tr-lm vg

1962. október 10.

a gyapjuipar most már nagy tételekben gyárt korszerű, könnyű szöveteket, s a konfekcióipar megkezdte ezek feldolgozását. a már ismert pester, jester és terylén nevű anyagból készült konfekcionált ruhadarabokon kívül most tovább bővül a választék. hétfőn üzletekbe - áruházakba és ruházati boltokba - kerülnek a nagykereskedelem raktáraiból a magyar gyapjufonó- és szövőgyár preston, valamint a győri richards finomposztógyár denver nevű új, korszerű anyagából készült konfekcionált férfi átmeneti és télikabátok. ezek mindenben megfelelnek a követelményeknek. súlyuk a hagyományos három és fél-négy és fél helyett, a béleléstől, vatelezéstől függően 1.90-2.30 kiló, áruk pedig 690 és 850 forint között mozog. a most boltokba kerülő kabátok többféle fazonváltozatban készültek és szabásvonaluk is megfelel a divatnak.

az első lépéseket újabbak is követik a férfidivat korszerűsítésében. igen figyelemreméltó ebben a vonatkozásban a könnyű szövetből készült ingkabátok elterjesztésére irányuló törekvés, amelyeket ing fölött, kiskabátként, vagy ing nélkül is viselhetnek a férfiak utcán, munkahelyen és otthon egyaránt. a jövő évben mintegy ötvenféle új modellt hoznak forgalomba az ingkabátokból, a legváltozatosabb színekben. egyes modelleket izléses csomagolásban már az idén karácsonyi ajándékként is árusítanak./mti/

..-

bb 38. házgyárak és automata betongyárak építését javasolják a szakemberek - befejeződött a nemzetközi épületelemgyártási konferencia

t sb/tr-lm vg

1962. október 10.

a technika házában szerdán fejeződött be a háromnapos nemzetközi épületelemgyártási konferencia. több mint 200 hazai szakember és tíz ország csaknem 80 tudósa, kutatója és mérnöke cserélte ki tapasztalatait ezen a tanácskozáson. a magyar és a külföldi szakemberek 25 előadásban és hozzászólásban ismertették a falelemek előállításának legkorszerűbb módszereit és sok értékes javaslattal járultak hozzá a magyar építőipar 20 éves távlati tervének kidolgozásához.

a konferencia vitáját kordik lászló, az építőipari tudományos egyesület szakosztályvezetője foglalta össze. a tanácskozás megállapította, hogy most már az előregyártás javára fejeződött be az a világméretű szakmai vita is, amelynek sok képviselője korábban csak a hagyományos építkezések ésszerűsítésének útján akarta lakáshoz juttatni a rászorulókat. a világon több mint egymilliárd embernek nincs rendes lakása, s ennyi új otthont csak „gyári” módszerekkel lehet gyorsan és gazdaságosan felépíteni. magyarországon már szép eredményeket ért el a különféle vasbetonszerkezetek előregyártásában.

/folyt. köv./
13.43/ szb

14.10

-22-

bb 38. /házgyárak és... folyt./-lm

a lakónházak nagy falemeinek kiterjedt felhasználására azonban még csak most tér át, s ezért éppen a legalkalmasabb időben tudja hasznosítani a konferencián elhangzott szakmai tanácsokat. sok értékes tanácsot kapott ezen a vitán a magyar építőipar. többek között nagy házgyárak országos hálózatának kialakítását javasolták a szakemberek. a betonszerkezetek minőségének jelentős javítására automatizált központi betongyárak építését ajánlották. így ezeknek a magas műszaki színvonalú üzemeknek a segítségével kevesebb cementből is erősebb betonelemeket készíthetnek majd az országnak.

a tanácskozás résztvevői végül meghívták az építőipari tudományos egyesületet, hogy dolgozza fel a vitában ismertetet javaslatokat és a legjobb elgondolásokat terjessze az építésügyi minisztérium elé./mti/

..-

bb 43. négy és fél nap helyett három nap alatt javították ki a diósgyőri 9-es martin-kemencét

vid sl/te-lm -cz

1962. október 10.

a lenin kohászati művek 9-es számú martin-kemencéje a napokban megrongálódott, a hiba elhárítása rendkívül sürgős volt, mert ebben a kemencében készülnek a legdrágább ötvözött acélok. a 130 tonnás kemence kijavítására gyenes istván, bencsik ferenc és gulyás jános kőművesbrigádjai vállalkoztak, s feladatukat igen jól oldották meg. a 60-70 fokos hőmérsékletet árasztó munkahelyen egymást 2-3 percenként váltva jelentős mértékben gyorsították a javítást, a tervezett négy és fél nap helyett 3 nap alatt rendbehozták a kemencét. a 9-es martin-kemence ismét dolgozik, s a másfélhónapos időnyereség 400 tonna acéllal csökkentette a rongálódásból származó termelés kiesést. a kőműves-brigádok kiemelkedő munkájukért pénzjutalmat kaptak./mti/

..-

14.05/ szb
14.10

-23-

le

le

bb 40. idén is vásárolhatnak hizott sertést a bérből és fizetésből élő dolgozók

i so/gg-lm ká

1962. október 10.

az élelmezésügyi minisztériumtól kapott tájékoztatás szerint mindenütt - de elsősorban az ország legnagyobb városai-ban és legfontosabb iparvidékeiben - a bérből és fizetésből élő, családfenntartó dolgozók az idén is vásárolhatnak élő hizott sertést az állatforgalmi vállalatoktól.

az állatforgalmi vállalatok a tavaly jól bevált módszer szerint az igénylőlapokat a megyei keret erejéig december hónap-ban a szakszervezetek megyei tanácsa rendelkezésére bocsátják, amely ezeket a megyei szakszervezeti területi bizottságok közreműködésé-vel az üzemi szakszervezeti bizottságok között osztja szét.

a hizottsértés iránti igényt tehát - a tavalyihoz hason- lóan - az üzemi szakszervezeti bizottságánál kell bejelenteni. az igényeket a szakszervezeti bizottságok bírálják felül, és adják ki - megfelelő igazolás mellett - a vásárlási utalványokat. az így igazolt vásárlási utalvány alapján az igénylők - a a kijelölt helyen és a megállapított időben - az állatforgalmi vállalatoktól a sertést megvásárolhatják.

az akció keretében vásárolt sertések eladási ára egysé- gesen 16 forint kilogrammonként. a sertés ellenértékét készpénzben kell kiegyenlíteni. a járulatlevél átírási költsége a vevőt terheli. a vásárolt sertés elszállításáról szintén a vevőnek kell gondoskodnia

az akció - a hideg idő beálltával - előreláthatólag 1962. december közepén kezdődik és 1963 február közepéig tart. /mti/

..

bb 41. társadalmi ismeretek - új tantárgy az általános gimnáziumok 4. évfolyamában

i vt/hné-lm sr

1962. október 10.

az új gimnáziumi tanterv életbelépésével egyidejűleg vezetik be majd a 4. évfolyamban a társadalmi ismeretek oktatását. miért van erre szükség, erről tájékoztatták illetékes helyen az mti munkatársát.

- a korszerű középfokú oktatás és nevelés megkívánja, s társadalmi fejlődésünk is igényli, hogy a tanulók szilárd világnéze- ti alappal, a társadalmi és politikai kérdésekben tájékozottan hagyják el az iskolát. a fiataloknak ismerniük kell a természetben és a társadalomban uralkodó fő törvényszerűségeket. ezért szüksé- ges, hogy elsajátítsák a marxista-leninista világnézet alapjait, hogy kialakuljon tudatos, dialektikus materialista szemléletük - mondották, majd így folytatták a tájékoztatást. - ebből a célból vettük tervbe a gimnáziumokban a társadalmi ismeretek című tantárgy oktatását. /folyt. köv./

14.15/ szb

-24-

14.10

bb 41. /társadalmi...folyt./-lm

vannak ugyanis olyan világnézeti, - politikai, jogi, erkölcsi - ismeretek, amelyek nem iktathatók be egyik tantárgy, s az osztály- főnöki órák anyagába sem. ezek a társadalmi ismeretek tananyagában kapnak helyet.

- a tárgy tanításának alapvető feladata, hogy elősegítse a fiatalok helyes tájékozódását korunk fő problémáiban. ennek megfelelően - a középiskola egyéb tananyagára építve, - megismer- teti a diákokat a dialektikus materializmusból adódó néhány alap- vető általános törvényszerűséggel, ismerteti a szocialista erkölcs legfőbb elveit és a szocialista együttélés alapszabályait. feltárja korunk fő tartalmát, az emberiség jövőjének táviatait. ugyancsak feladata az új tantárgynak, hogy megismertesse a tanulókat hazánk gazdasági és társadalmi rendjével, a szocializmus megvalósításának hazai feladataival.

- a tantárgy alapvető tartalmát a társadalom fejlődésének legáltalánosabb törvényei alkotják. helyet kapnak a tananyagban a marxista- filozófia legfontosabb kategóriái, s a legáltalánosabb világnézeti kérdések, a társadalmi ismeretek tananyaga lényegében olyan témákat tartalmaz, amelyek részben rendszerezik és mélyebben elemzik a különböző órákon elsajátított világnézeti, politikai ismereteket, részben kiegészítik azokat - fejezték be a tájékoz- tatást./mti/

..

bb. 44. a közlekedéstudományi egyesület közli

k hbj/sze/e vg

1962. október 10.

hogy a csütörtökön 16 óra 30 percre hirdetett „budapest bel- város forgalmi rendezési terve”, című előadás elmarad. /mti/

..

bb. 45. a fővárosi fürdőigazgatóság közli,

k hbj/sze/e vg

1962. október 10.

hogy az imre-fürdő gőzosztálya műszaki átépítés miatt október 12-től 23-ig zárva lesz. /mti/

..

14.20/ szb

-25-

14.15

le

bb. 42. időjárásjelentés

tm/e

1962. október 10.

a meteorológiai intézet jelenti október 10-én, szerdán
13 órakor:

napközben enyhe idő

európa középső részein derült, csendes, párás az idő és sok helyen volt reggeli köd. dél-európában néhány helyen zivatar volt az éjszaka folyamán, a brit szigeteken, kelet- és észak-európa országaiban pedig felhős, néhány helyen esős idő alakult ki. hazánkban tegnap folytatódott a derült, csendes időjárás. a reggeli órákban sokhelyen erősen párás volt a levegő, a nap országsszerte 8-10 órán át sütött. a hőmérséklet a nap folyamán 20-24 fokig emelkedett, ma hajnalban az északi és nyugati országait közelében sok helyen 0-4, az ország többi részei 3-10 fokig süllyedt. néhány helyen gyenge talajmenti fagy volt, ma délelőtt országsszerte folytatódott a derült, csendes időjárás. budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke 15 fok volt, 2.4 fokkal magasabb, mint a sokévi átlag. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 18 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 768 milli-méter, gyengén süllyedő irányzatú.

várható időjárás csütörtök estig: folytatódik az időnként felhős, párás, de csapadékmentes és az évszakhoz képest napközben enyhe idő, a szél általában gyenge keleti, holnap néhány helyen napközben eléri a mérsékelt fokozatot. a legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet értéke 3-7 fok között, a talaj mentén néhány mélyebb fekvésű helyen gyenge fagy, a nappali felmelegedés holnap is eléri a 19-23 fokot. a duna vizállása ma reggel 130 centiméter. /mti/

szb
14.23

bb 46. az indonéz nagykövet sajtótájékoztatója a magyar sajtó házában

t bc/gk-lm fm

1962. október 10.

sarino mangunpranoto, az indonéz köztársaság budapesti nagykövete szerdán a magyar sajtó házában baráti beszélgetésen találkozott a sajtó képviselőivel.

siklósi norbertnek, a muosz főtitkárának üdvözlő szavai után a nagykövet tájékoztatót tartott, majd válaszolt az újságírók kérdéseire. rámutatott annak jelentőségére, hogy az indonéz nép harcának eredményeként nyugat-írián a holland gyarmatosítás alól felszabadulva egyesül indonéziával. e terület fejlesztését indonézia fontos feladatának tekinti, s erre széleskörű tervet dolgozott ki. a terv fontos feladatokat jelöl meg a 18 éve elszakított országrész iparának, bányászatának, közlekedésének, művelődésügyének, egészségügyi helyzetének fejlesztésére.

/folyt. köv./

15.--/ szb

-26-

bb 46. /az indonéz....folyt./-lm

a nagykövet főbb vonásaiban ismertette indonézia 1961-ben megkezdődött nyolc éves fejlesztési tervének céljait. a tervidőszakban nagyarányú feladatokat oldanak meg az ország-építő munkában, jelentősen fejlesztik a nép életszínvonalát. tevékeny összefogással segítik az indonéz néptömegek és tömegszervezetek, a sukarno elnök irányítása alatt álló nemzeti front vezetésével. **Va terv végrehajtását**

magyarország és indonézia baráti kapcsolatairól szólva a nagykövet rámutatott, hogy a két ország barátsági egyezményt kötött egymással, amelyet már ratifikáltak is. a baráti kapcsolatokat bizonyítják a két ország közötti kereskedelmi egyezmények, a gazdasági, a tudományos és műszaki együttműködésről kötött megállapodások. az egyezmények széles perspektívát nyitnak meg a két ország kapcsolatainak fejlesztésében. kapcsolataink természetesen nemcsak az egyezményekben jutnak kifejezésre, hanem a magyar és indonéz nép meleg barátságában is - mondotta sarino mangunpranoto nagykövet. /mti/

bb 47. a magyar hárfás trió

vid/fm/n/m/fm

1962. október 10.

a napokban prágában bemutatta arányi györgy zeneszerző: két zenei levél című művét. a hárfás trió tagjai: vermes mária hegedűművész, szeredi gusztáv brácsaművész és molnár anna hárfaművész. /mti/

bb 48. figyelmetlen motorkerékpáros halálos balesete

vid/fm/n/m/fm

1962. október 10.

szappanos szűcs istván, a hatvani cukorgyár dolgozója október 9-én jászberényből nagykáta felé motorkerékpározott. utközben elbámészkodott, s nem vette észre az előtte haladó teherautó lámpájának villogását, amely szabályosan mutatta balra fordulási szándékát. a 24 éves fiatalember motorkerékpárjával a forduló autó hátuljába rohant és felbukott. a mentők koponyaalapi töréssel szállították a kórházba, ahol belehalt sérüléseibe. /mti/

15,50 /m

-27-

6.10

MO

le

bb 50. fejér megye általános iskoláiban már 48 ifjúsági szövetkezet működik

vid/j/m/ká

1962. október 10.

szerdán székesfehérvárott tapasztalatcserét tartottak az ifjúsági szövetkezetekkel foglalkozó pedagógusok, a résztvevők először megtekintették a székesfehérvári koppány utcai általános iskola ifjúsági szövetkezetének gazdaságát, ahol két és fél holdon kukoricát, lucernát, takarmányrépát és zöldségféléket természetnek a fiatalok. van négy anyakocájuk, nyolc süldőjük és saját nevelésű törzskönyvezett, ötven darabos baromfiállományuk is.

a gazdaság megtekintése után jáki lászló főiskolai adjunktus, tartott előadást az ifjúsági szövetkezetek munkára nevelő hatásáról. elmondotta többek között, hogy fejér megye általános iskoláiban már 48 ifjúsági szövetkezet működik. /mti/

bb 51. elérte a világszinvonalat a dunaujvárosi martin-kemencék óránkénti teljesítménye - most a selejt csökkentésén a sor

vid/sl/te/m

1962. október 10.

a dunai vasmű kommunisztái szerdán tartották pártértekezletüket, ahol takács imre, a pártbizottság titkára a termelés helyzetéről számos érdekes adatot sorakoztatott fel. a martin-acélműben fokozatosan felfelé ivel a termelés, a martin-kemencékből óránként átlagosan 17.54 tonna acélt csapolnak, ami a világszint elérését jelenti. az azonos nagyságu és oxigén befúvatás nélkül dolgozó külföldi martin-kemencékből óránként ugyancsak 17-18 tonna acélt nyernek. az olvasztáshoz szükséges hőfogyasztás csökkentése tekintetében ugyancsak megközelítik a világszintet a dunai vasmű dolgozói.

a gyár a kongresszusi versenyben már elvégezte a terven felül vállalt 126 millió forint értékű többletmunkát, hiba azonban hogy néhány termékből, főleg vegyiacikkekből, különféle okok miatt kevesebbet gyártottak a tervezettnél. az egyébként jól dolgozó acélműben még sokat kell tenni a selejt csökkentésére, a nagyolvasztóműben a minőség javítása a főfeladat, míg a meleghenger-műben a mélykemencéknél még túlzottan magas az energiafelhasználás. az említett problémákat mindenek előtt műszaki fejlesztéssel, új technológiák bevezetésével kívánják megoldani. /mti/

16,30 /m

-28-

16:55

MO

bb 52. árokba fordult a vontató, tizen megsérültek

vid/fm/n/m/fm

1962. október 10.

szerdán reggel a somogy megyei nagyatád és ötvöskonyi között karlovics lászló, a 13. sz. aköv gépkocsivezetője, az 53-84 rendszámú autóbusszal szabálytalan előzés miatt az árokba szorította a lábodi állami gazdaság 30 személyt szállító pótkocsis vontatóját. a baleset következtében dénes istvanné és forró irma súlyosan, nyolcan pedig könnyebben megsérültek. - karlovics lászlót a rendőrség őrizetbe vette. /mti/

bb 53. felsőfoku zöldségtermesztési technikum nyílt hatvanban

ie/m/ká

1962. október 10.

új felsőfoku technikum nyitotta meg kapuit szerdán délután hatvanban. a hazai ellátás és a külkereskedelem szempontjából is mind nagyobb jelentőségű zöldségtermelés számára itt képeznek első ízben okleveles szaktechnikusokat. a hatvanival együtt már 19 helyen működik az országban felsőfoku mezőgazdasági technikum; ezekben 1200 érettségizett fiatal 11 különböző szakmát sajátít el. /mti/

bb 54. a szaktanács meghívására

sze/m/vg

1962. október 10.

hazánkba érkezett zsáki józsef, a jugoszláv szakszervezetek követségének tagja. magyarországi tartózkodása alatt látogatást tesz néhány üzemben, tanulmányozza a magyar szakszervezetek munkáját, előadásokat tart a jugoszláv szakszervezetek munkájáról. /mti/

16.35/a 16.45

16:55

- 29 -

MO

bb 49. nyár az őszben -- üzemben vannak az öntöző telepek -
zöldek a mecseki erdők - a foglyok, fácánok még a földeket
járják

ö vid/kz/hné/s ká 1962. október 10.

a hosszú ideje tartó, az évszakhoz képest szokatlanul
meleg, napfényes időjárás alaposan felborította a természet
,, menetrendjét,, a mecsek vidékén valósággal ,, egymásra
torlódt,, az augusztus és az október hónap. itt, az ország
legdélibb vidékén, mindig korán kezdenek színesedni a bokrok
és a fák levelei, az idén másként történt, a fák lombjai
- egyes fajták kivételével - még olyan üde zöldek és
oly ,, érintetlen,, a levélzet, mintha augusztus vége volna.
a botanikusok szerint ennek az az oka, hogy a nyáron nem kapta meg a
növényzet a szükséges mennyiségű csapadékot, meleget és napfényt,
s így késve peragnek le az egyes élettani fázisok. az erdőszéle-
ken és tisztásokon ugyanakkor javában virítanak a jellegzetesen
októberi vadvirágok: az őszi kikirics, a vadon termő őszirózsa,
s érik, pirosodik a termése a mecsek-vidék egyik ritka őszi
növényének, a piritó gyökérnek is. az októberben szokatlanul zöld
lombozat, amely a mecseki erdőkben legfeljebb csak szép, érdekes
látvány, a baranyai lankák gyümölcsöseiben és szőlőskertjeiben
rendkívül hasznos. a még mindig ,, élő ,, levelek ugyanis lehető-
vé teszik, hogy tovább fejlődjön, érjen a termés. különösen sokat
számít ez a vidék 17.000 holdnyi szőlőjének, amely az idén kevés
napot és meleget kapott. az állami és szövetkezeti gazdaságok
éppen a szőlő további éréséhez kedvező idő miatt még várnak a
szürettel, hogy minél magasabban legyen a szőlő cukorfoka.

nyoma sincs az ősznek a nyírségi táj nagy rezervátumában,
bátorligeten sem. haragoszöld még a babérlevelű fűz, a tőzeg-
mohaláp, s új, friss hajtásokat hoznak a gyertyánok. tavaly
ilyenkor már ,, elvermeltek,, a kannibálpókok és az eleven
szülő gyíkok, most viszont éppen úgy, mint kánikula idején,
tömegesen napoznak a zombékokon.

békéscsabán, az ugynevezett élőviz- csatorna partján
a vadgesztenyefák az idén már másodszor hajtának üde zöld
lombot. a szarvasi arborétumban a szokásosnál
korábban virágzik az amerikából származó pamásfü. ebben a híres
fűvészkertben máskor október 10. táján már erősen színeződtek a
fák lombjai, s a lehullott sárga, barna, vörös levelek tarka
szőnyege borította a földet. most itt is kitolódott a tenyész-
idő s az arborétum fái még nem hullatják lombjaikat. hasonlóan
reagált a szokatlan időre a püspökladányi sziki arborétum növény-
zete is. a heves megyei bodony községben Kovács András kertjében
második termést hozott egy szőlőtőke. a mátra érdekes virága,
a bábakalács, amely a szárazság jellegzetes növénye, az idén
szinte példátlan mennyiségben lepté el fehér szirmaival
galyatető környékét. /folyt. köv./

16.50/a 16.53

- 30 -

me

bb 49./ nyár az őszben.../ 1. folyt. s

ezen a vidéken egyébként az egyes madárfajták viselkedéséből
már a tél közeledtére következtetnek, a mátrából és a Bükkből
ugyanis megindult a cinegefélék beözönlése a lakott területekre.
a jellegzetesen téli vendégek közül megérkeztek a mátrába
a gatyás őlyvek.

a Bükk- fennsík a hosszantartó erős szárazság következté-
ben sok forrás elapadt. fehérkőlápa környékén és Bükk-szentke-
reszten lajtokkal szállítják az ivóvizet. a szokásosnál hosszabb
ideje nyílik már a Bükk-i réteken. vadlegelőkn az őszi kikirics,
a hölgymál, amely máskor már október elején elhullatja szirmait.
már most szedik a csipkebogyót is, noha más, normális járásu
években csak október végére pirosodik meg a bogyója. a taktá
völgyében lévő kisvadas- rezervátumban élő foglyok és fácánok
viszont még járják a földeket, életmódjuk még csaknem teljesen
azonos a nyárrival. a bodrog és a tiszta mentén tiszaluc és más
községek környékén máskor október elején feltűntek a vadkacsák
és vadlibák, az idén azonban még egyet sem láttak.

a szárazság a tiszán is érezteti hatását. érdekes,
hogy amíg egyes helyeken - mint például algyőnél - 10-11
méter mély a víz, ugyanakkor csongrád határában néhol át lehet
gázolni a folyón. a fehér-tői madár-rezervátum, a közismert
vadvizországi jórészt kiszáradt. az itt tanyázó madarak elvándorol-
tak s tavak mentén ütötték fel tanyájukat.

kalocsa vidékén megszínesedtek a porták, a házak és kerítések
messzire virítanak a felüzött paprikától. a vidék nagyk-
terjedésű paprikaföldjeiről állandóan 50-60 teherautó és több-
száz lovasfogat szállítja a felvásárló telepekre ezt az értékes
fűszernövényt.

szolnok megyében emberemlékezet óta nem volt példa arra,
hogy októberben is üzemben legyenek az öntöző telepek. e szokat-
lan időpontban a gabonaföldeket öntözik, hogy ezáltal serkentésük
csirázásra a teljesen száraz talajba vetett búzát és őszi
árpat. a nagykunsági mezőgazdasági kísérleti intézet kisuj-
szállási telepén eddig mintegy ezer hold gabonát öntöztek meg.
az utólagos öntözés mellett több helyütt rátértek az
ugynevezett tározó- öntözésre: vetés előtt két-három héttel el-
árasztják a földeket. /mti /

16,55 /m 17.05 -31-

me

bb 55. felavatták az új, 32.000 hektoliteres borpincét paks

vid/sze/m/ká

1962. október 10.

tolna megye egyik legnagyobb bortermő vidékén, paks környékén, ahol az ötéves terv végére újabb hatszáz hold telepítéssel bővül a szőlőterület, a korábbi, mindössze 2.500 hektoliter befogadó-képességű állami borpincészet már nem tudta lebonyolítani az évi 15.000-20.000 hekto bor átvételét. ezért vált szükségessé, hogy új 32.000 hektós pincét építsen a mecsek-vidéki állami pincegazdaság paks.

az új pince egy régi homokbánya helyén épült.

szerdán délután ünnepélyes keretek között tartották meg az új pincészet avatását. a megye vezetőinek és az egybegyűlt szakembereknek ács józsef, a pincegazdaság vezetője mutatta be a korszerű létesítményt./mti/

bb 56. bemutatta hat köbméteres dömpert a wilhelm pieck gyár

vid/sl/m/te

1962. október 10.

a wilhelm pieck vagon- és gépgyár szerdán bemutatta újfajta, hat köbméteres, tíz tonnás dömpert, amelynek befogadóképessége kétszer akkora, mint az eddigieké. a gép kísérleti példányai még évekkor ezelőtt készültek el a vörös csillag traktorgyárban, azóta a dömpereken több módosítást hajtottak végre. legnagyobb sebessége országuton 35, terepen 25 kilométer. az év végéig még további 20 új típusú dömpert gyártanak./mti/

bb 58. dobi istván fogadta új ankarai követünket

gk/m/sr

1962. október 10.

dobi istván, az elnöki tanács elnöke szerdán fogadta kutas imrét, a magyar népköztársaság új ankarai rendkívüli követét és meghatalmazott miniszterét, aki a közeljövőben utazik állomáshelyére./mti/

17,07 /m

- 32 -

17.20 ✓

me

bb 57. autóbusszálló avatták hajduszoboszlón

vid/sl/m/te

1962. október 10.

hajduszoboszlón az épülő hatemeletes gyógyszálló szomszédságában szerdán autóbusszálló avatták, amely lényegesen könnyíti az utasforgalom lebonyolítását. az avatóünnepségen földvári lászló közlekedési és postaügyi miniszterhelyettes elmondotta, hogy a távolsági autóbusszjáratok jelentősége az utóbbi években nagymértékben növekedett. az országban jelenleg több mint 2.500 község van bekapcsolva a távolsági autóbussz-hálózatba, a kocsik több mint 20.000 kilométeres vonalszakaszon közlekednek. hazánkban ma már többen veszik igénybe a gyors és kényelmes autóbuszokat, mint a vasutat, az első fél évben a mávaut 212 millió, a vasut pedig 182 millió utast szállított.

az új autóbusszálló naponta 64 autóbussz közlekedik, a nyári csúcsgazdálkodási időszakban azonban ennél 25 százalékkal nagyobb forgalmat is lebonyolítanak./mti/

bb 59. római sándor fogadta az egyesült arab köztársaság új nagykövetét

gk/m/sr

1962. október 10.

római sándor, az országgyűlés elnöke szerdán bemutatkozó látogatáson fogadta mohammed ibrahimot, az egyesült arab köztársaság új magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét./mti/

bb 60. a fővárosi tanács vb-elnöke fogadta az egyesült arab köztársaság új nagykövetét

gk/m/sr

1962. október 10.

veres józsef, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke szerdán bemutatkozó látogatáson fogadta mohammed ibrahimot, az egyesült arab köztársaság új magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét./mti/

17,12 /m 17.29 ✓

-33-

me

bb.62. októberi szivárvány szolnok felett

vid/ká/a cz

1962. október 10.

szolnok felett szerdán délután három és négy óra között a felhőfoglalásokkal tarkított égbolton sok színben pompázó szivárvány jelent meg. az általában nyári záporok után jelentkező szivárványnak október lévén igen sok mezejője akadt. a jelenség több mint félórás tündöklés után fokozatosan elhalványult.
/mti/

--

bb.63. az mszbt megyei titkárainak értekezlete

k/ms/a cz

1962. október 10.

a magyar-szovjet baráti társaság megyei titkárai kétnapos értekezleten tárgyalták meg a közeljövő feladatait a társaság országos elnökségének irányelvei alapján. a tanácskozást kristóf istvánnak, az mszbt főtitkárának előadása vezette be.
/mti/

--

bb.64. két nap alatt hétezer nézték meg a nemzeti múzeum aranykiállítását

k/s/a sz

196. október 10.

a magyar nemzeti múzeum királyi és fejedelmi kincstárak című új aranykiállítását két nap alatt hétezer nézték meg. négyezerhatszázán már a tárlat első napján látogattak a múzeumba, hogy megcsodálják a kincseket. az aranykiállítást vasárnap este zárják.
/mti/

--

bb.61. vezetői jogosítvány nélkül, gyorsan hajtott - súlyosan megsérült

1/bc/a la

1962. október 10.

a közlekedési szabályokat többször megszegte és balesetet okozott csók gábor, 32 éves lakatos. vezetői igazolvány nélkül motorkerékpározott, s a megengedettnél gyorsabban hajtott. a 20. kerületi kossuth lajos utca és baross utca kereszteződésében nem adott elsőbbséget egy 23-as jelzésű autóbussznak, s a két jármű összeütközött. a felelőtlen motorkerékpáros súlyosan megsérült. az autóbusz utasai közül tóth pál, 73 éves nyugdíjas és reif albertné, 81 éves nyugdíjas az összeütközéskor a kocsiiban elesett és könnyebben megsérült.
/folyt. köv./

17.50/a 18.

- 34 -

18.20

MO

bb.61. / vezetői jogosítvány folyt. /a

a kerepesi ut 146.számú ház előtt szigeti józsef, 43 éves lakatos ittasan, figyelmetlenül ment át az uttesten, s az ab 81-96 rendszámú személygépkocsi elütötte. a vigyázatlan gyalogjáró súlyosan megsérült.

a 8. kerületi horváth mihály tér és baross utca találkozásánál k. nagy sándorné 66 éves nyugdíjas nem az átkelőhelyen ment át az uttesten, s az ea 90-70 rendszámú motorkerékpár elütötte. az asszonyt súlyos sérüléssel kórházba szállították.

veselényi béla 66 éves nyugdíjas egy 13-as jelzésű villamoson utazott. a 9. kerületi határ ut és köteles utca torkolatában, - mielőtt a jármű megállt volna - kinyitotta a villamos csapóajtóját s kiesett a kocsiból. súlyosan megsérült.

kiss istván, 28 éves marós a kutyólgyi úton olyan sebességgel kerékpározott, hogy egy kanyarban elvesztette uralmát a jármű felett, s felborult. súlyos sérüléssel kórházba került.
/mti/

--

bb.66. időjárásjelentés

tm/a cz

1962. október 10.

a meteorológiai intézet jelenti október 10-én, szerdán 18 órakor:

enyhe idő

várható időjárás csütörtök estig: folytatódik az időnként felhős, de csapadékmentes és az évszakhoz képest enyhe idő. gyenge keleti szél. a nappali felmelegedés csütörtökön is eléri a 19-23 fokot.
/mti/

--

bb.65. a jemeni miniszterelnök köszönő távirata kádár jánoshoz

k/a cz

1962. október 10.

abdullah al szalal, a jemeni arab köztársaság miniszterelnöke táviratban mondott köszönetet kádár jánosnak, a minisztertanács elnökének üdvözlő táviratáért, melyet miniszterelnökké történt megválasztása alkalmából küldött. a jemeni miniszterelnök kifejezte meggyőződését, hogy a magyar és a jemeni nép kapcsolatai fejlődni és erősödni fognak.
/mti/

--

18.00/a

- 35 -

18.20

MO

a szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bb.54.sz. / a szaktanács.../ hírünk első mondatának vége helyesen:

... a jugoszláv szakszervezetek szövetségének tagja.

/mti/

bb 67. olbracht-vancura irodalmi emlékest a csehszlovák kultúrában

fe/hné/m/La

1962. október 10.

a csehszlovák kultúra és az európa könyvkiadó szerdán irodalmi emlékestet rendezett ivan olbracht születésének 80. és vladislav vancura halálának 20. évfordulója alkalmából.

dr. dobosy lászló egyetemi tanár, az ötvös loránd tudományegyetem szláv tanszékének vezetője két neves cseh író munkásságát, ivan olbracht, aki 1952-ben halt meg, az emberi haladást szolgálta műveivel. nálunk is megjelent a felszabadulás óta hat könyve - anna, suhaj a betyár, az átokvölgye, a régi szép idők, a vándorcirkusz és a hódító - 105.000 példányban.

vladislav vancura, akit 1942-ben a német fasiszták végeztek ki, különös alkotóművésze volt a szónak és a cseh nyelvnek. magyar fordításban is megjelent művei: jános a pék, menekülés budára és a rabszolgalovagok.

a nagy tetszéssel fogadott előadás után takács mártá és baksai miklós előadóművész részleteket olvasott fel a két író műveiből. közreműködött még steinert mária zongoraművész és balassa györgy klarinétművész./mti/

19.35/a 19.46

19.55

- 36 -

Mre

bb.68. szovjet írók a fővárosi szabó ervin könyvtárban

i/a/ La

1962. október 10.

a hazánkban tartózkodó szovjet iróküldöttség tagjai, alekszandr gyementyev, anatólij kuznyecov és csingiz ajmatov szerdán délután meglátogatták a fővárosi szabó ervin könyvtárat. révész ferenc igazgató ünnepélyesen átadta a szovjet íróknak a könyvtár kiadványait: az album alakú tolsztoj-émlékkönyvet és a tavaszi szél című ajánló bibliográfiát, amelyben az új szovjet próza magyarul megjelent legjobb alkotásai szerepelnek, köztük a hazánkban tartózkodó ajmatov és kuznyecov művei is.

a vendégek nagy érdeklődéssel ismerkedtek a könyvtár munkájával, s baráti beszélgetésen beszámoltak a szovjet író-olvasó találkozók problémáiról, valamint az új szovjet irodalom kérdéseiről./mti/

--

bb.69. a bukaresti george enescu filharmonikus zenekar nagyszerű hangversenye a zeneakadémián

t/fe/a La

1962. október 10.

az idei budapesti zenei hetek egyik kimagasló eseménye volt szerdán este a bukaresti george enescu filharmonikus zenekar hangversenye, amelyen a világhírű román karmester, george georgescu vezényelt. a nagyszerű koncerten megjelent biszku béla, fehér lajos, focs jeno, kállai gyula, az mszmp politikai bizottságának tagjai; szirmai istván, a politikai bizottság póttagja, az mszmp központi bizottságának és a kormányának több tagja, a külügyminisztérium, a művelődésügyi minisztérium és a kulturális kapcsolatok intézetének számos vezető munkatársa, társadalmi és kulturális életünk sok ismert képviselője. ott volt mihail rosianu, a román népköztársaság budapesti nagykövete és a nagykövetség több tagja. a hangverseny bevezetőjében magyarországi bemutatóként constantinescu kárpáti lakodalom című műve hangzott el, majd haydn d-dur gordonkaversenye radu aldulescu gordonkaművész közreműködésével. a szünet után a zenekar beethoven 7. szimfóniáját játszotta. a közönség hosszantartó tapsal jutalmazta a román művészeket./mti/

--

20.55/a

- 37 -

Mre

bb.70. filmbemutató a német nagykövetségen

t/ms/a la

1962. október 10.

wilhelm meissner, a német demokratikus köztársaság budapesti nagykövete szerdán filmbemutatót rendezett, amelyen az „und deine liebe auch” című új ndk filmet vetítették. a filmbemutatón részt vett ilku pál művelődésügyi miniszter, lugossy jeno művelődésügyi miniszterhelyettes, szarka károly külügyminiszterhelyettes, valamint a külügyminisztérium és a művelődésügyi minisztérium több vezető munkatársa. ott volt a diplomáciai képviselők több vezetője és tagja. a bemutatott filmet, amely a demokratikus berlin életéről szól, a megjelentek nagy tetszéssel fogadták és melegen ünnepelték a film jelenlévő főszereplőjét, a magyar székely katit./mti/

--

- v é g e -

21.48/a

- 38 -

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Főutca 6-7. Telefon: 155-480, 155-484

A szerkesztést és kiadást a vezérigazgató felel.

mti belső hírek

1962. október 11.

bb 1. ezeregyszáz szerző, negyvenháromezer fordítás, ötvenhat nyelv - a magyar irodalom külföldön címmel kiállítás nyílik moszkvában

i v/te/m/sr

1962. október 11.

érdekes - a maga nemében egyedülálló - kiállítás nyílik október 16-án moszkvában, a szovjet írószövetség klubjában. a szovjet-magyar baráti társaság, a szovjet írószövetség és a magyar kiadói főigazgatóság rendezésében bemutatják a magyar irodalom külföldön című összeállítást, amely magyar írók külföldön, és hazánkban idegen nyelven megjelent műveit mutatja be. a tárlaton 730 könyv szerepel, köztük 328 mű, amely a világ legkülönbözőbb államaiban és nyelvein látott napvilágot és több, mint 300 olyan irodalmi alkotás, amelyet a két magyar idegennyelvű könyvkiadó, a corvina és az akadémiai könyvkiadó jelentett meg.

a kiállítás anyagát hosszú és fáradságos munkával állították össze, hiszen még hazánkban sem volt eddig ilyen átfogó jellegű felvonultatása a külföldön idegen nyelven megjelent magyar könyveknek. a gyűjteményt 265 különböző helyről - szerzőktől, könyvtáraktól, magán-gyűjtőktől - szerezték be. a kiállítás anyaga természetesen nem öleli fel az összes idegen nyelven megjelent magyar művek anyagát, hiszen 1800 és 1961 között 1100 magyar szerző művének 43.000 fordítását tartják számon 56 élő és holt nyelven. csupán móríc zsigmond műveiből 450, ady endre verseiből 2200 fordítást ismernek. józsef attila 1250 fordítása 21 nyelven jelent meg. „a ranglistán, az első helyet petőfi sándor foglalja el, akinek 770 versét 50 nyelven 21.000 fordításban ismerik.

a moszkvai kiállítás anyaga természetesen csak a hazánkban fellelhető, kapható idegennyelvű művekből áll. az anyag elsősorban a magyar irodalom klasszikusait mutatja be, de számos könyv illusztrálja a mai magyar szerzők külföldön megjelent munkáit. az élő irodalom más országokban, idegen nyelven megjelent műveinek listáján illés béla vezet, aki 22 kötetrel szerepel a kiállításon. sok könyvét láthatják majd a moszkvai érdeklődők illyés gyula, mesterházi lajos, berkesi andrás, németh lászló, rideg sándor, passuth lászló, szabó magda, szabó pál és veres péter íróknak is. a kiállítás központi része móríc zsigmond külföldön megjelent, idegennyelvű könyveiből áll. /folyt. köv./

- 1 -

me